

AANLEIDING

De wereldwijde temperatuur mag niet verder stijgen dan 2°C. Het streven is om dit onder de 1.5°C stijging te houden.

NIEUWE ENERGIE HENGEL

2017 - 2021

Samen werken aan een gezond, groen en energieneutraal Hengelo

STRATEGIE

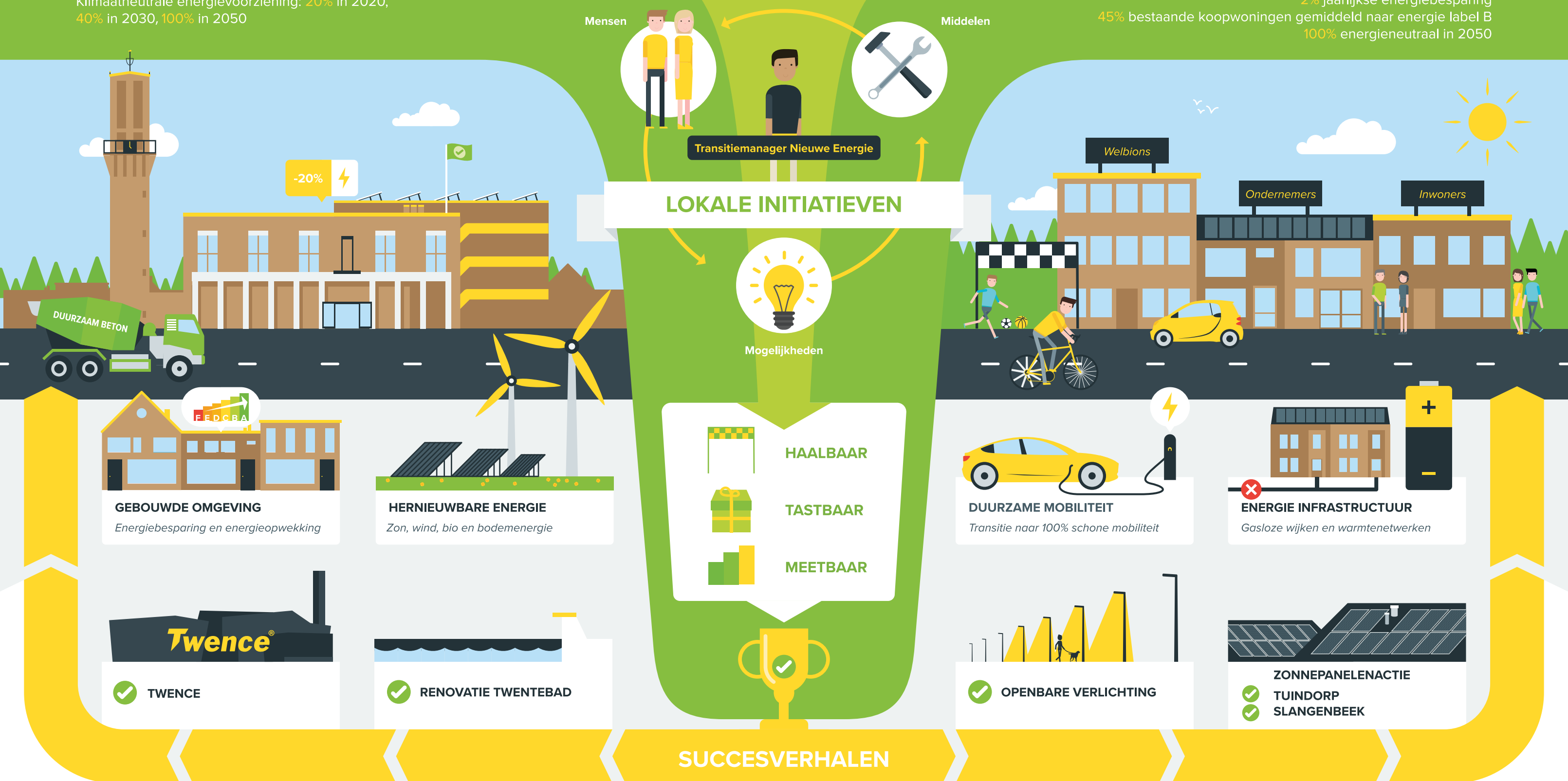
Een uitnodiging naar de samenleving om het samen groen, gezond en slim te doen.

LANDELIJKE DOELSTELLINGEN

Klimaatneutrale energievoorziening: 20% in 2020, 40% in 2030, 100% in 2050

HENGELOSE DOELSTELLINGEN

2% jaarlijkse energiebesparing
45% bestaande koopwoningen gemiddeld naar energie label B
100% energieneutraal in 2050

A wide-angle photograph of a construction site under a clear blue sky. In the foreground, a deep trench has been dug into the earth, revealing several large, dark-colored pipes laid out in a line. A worker in a red helmet and orange safety gear is visible near the pipes. In the middle ground, two yellow excavators are positioned on a dirt surface. One excavator is on the left, and the other is on the right, with its arm raised and a chain attached to its bucket. Three workers in safety gear are standing to the right of the excavators, observing the work. In the background, there are trees, a white van, and some residential buildings. The overall scene depicts a large-scale infrastructure project.

**OVER
MORGEN**

Naar een aardgasvrije toekomst

Politieke Markt Hengelo

7 juni 2017

Berflo Es, Hengelo

Even voorstellen

Anne Janssen

Warmteregisseur

Google Search

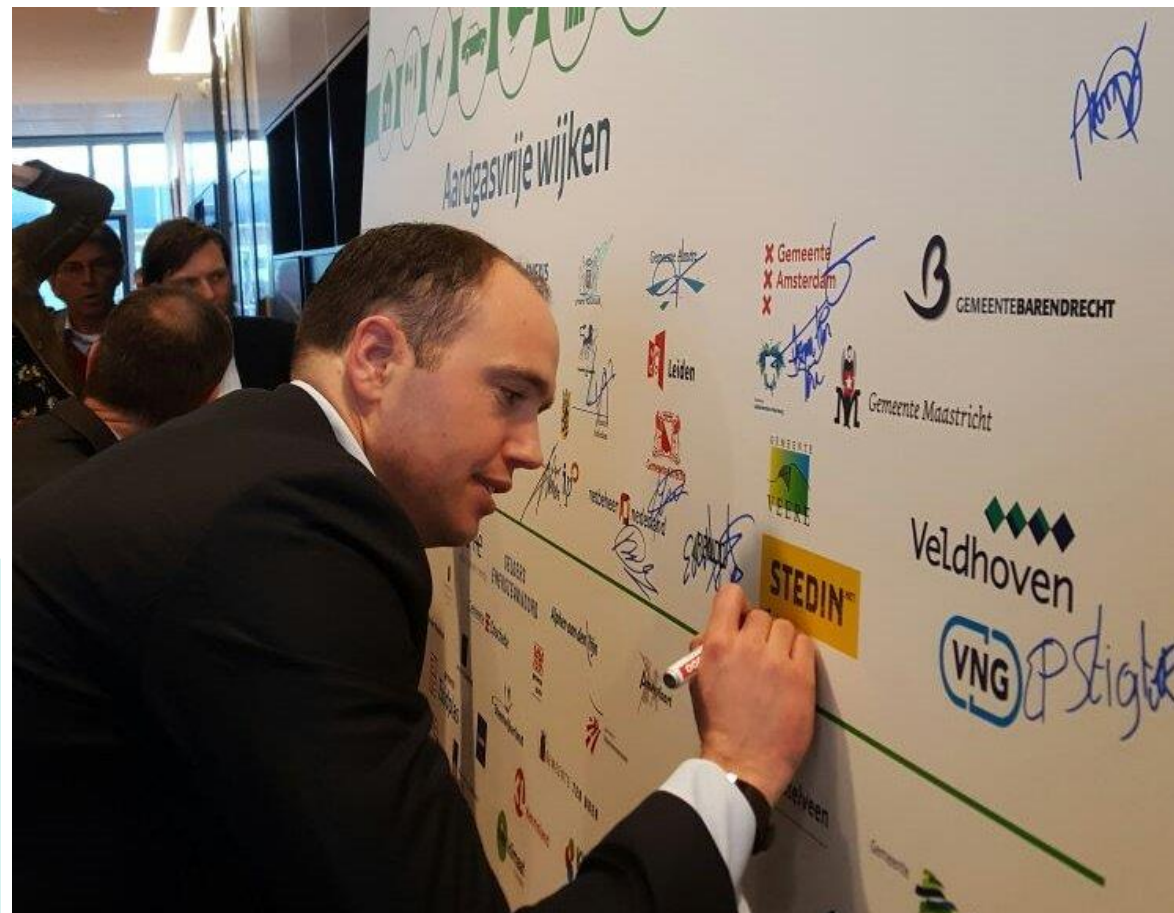
AARDGASLOOS

AARDGASVRIJ

Gemeenten krijgen regie in transitie naar aardgasvrij 2050

“Gemeenten krijgen verantwoordelijkheid en bevoegdheden om te besluiten over lokale energievoorziening samen met netbeheerder”

30 gemeenten, 12 provincies,
5 netbeheerders en de Rijksoverheid

Welk alternatief voor aardgasvrij?

Collectieve Warmte _{HT}

Restwarmte van industrie,
(ultradiepe) geothermie

All Electric

Warmtepompen in
combinatie met
zonnepanelen
"Nul op de meter"

Collectieve Warmte _{LT}

Restwarmte van datacenters,
oppervlakte water,
riothermie

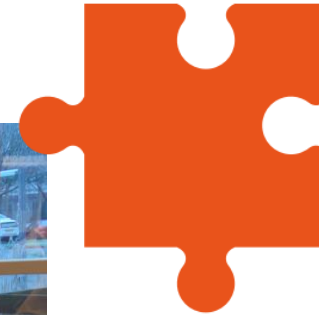
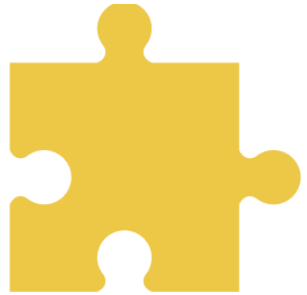
Groen Gas

Biogas, mestvergister,
power to gas

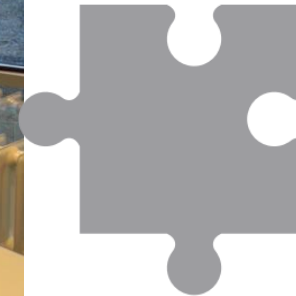

Inventariseren kansrijke gebieden

Laagste
transitie
kosten

Planning
corporaties

Planningen
netbeheerder

Planning
gemeente

Samen gebiedsgericht aan de slag

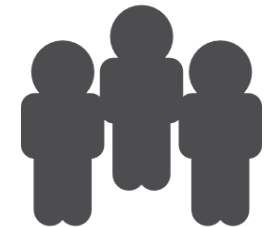
Energiebedrijf/marktpartijen
Doet aantrekkelijk aanbod of
maken goede proposities.

Woningbouwcorporaties
Onderhandelen collectief

Gemeente
Faciliteert: transitie
manager!

Bewoners
Bewoners worden betrokken
en gestimuleerd zelf keuzes
te maken!

over
morgen
begint
nu.

**OVER
MORGEN**

NIEUWBOUW HENGEL

CIRCULAIRE ECONOMIE ONDER ÉÉN DAK

HARRIE
ARENSEN

A woman with dark hair, wearing a white lace-trimmed top, is seated in the driver's seat of a light-colored car. She is looking out the window with a thoughtful expression. The car's side mirror is visible in the foreground. The background is a bright, hazy outdoor setting.

**“WEES DE VERANDERING DIE JE
ZELF IN DE WERELD WILT ZIEN.”**

- JUDITH ARENSEN

**DE AARDE HEEFT DE MENSEN NIET NODIG,
DE MENSEN HEBBEN DE AARDE NODIG.**

ONZE ACTIES ZULLEN ONS LOT BEPALEN.

**ALS JE DENKT DAT MILIEU MINDER
BELANGRIJK IS DAN DE ECONOMIE,
PROBEER DAN JE GELD TE TELLEN
TERWIJL JE JE ADEM INHOUDT.**

We zijn ENERGIE en CO² neutraal!

NIEUWBOUW HENGELO - CIRCULAIRE ECONOMIE ONDER ÉÉN DAK

Warmte- en koude opslag in de bodem en het dak (WKO)

Zonnepanelen en Pure Energie: stroom uitsluitend van wind en zon

Geen gasaansluiting dus CO₂ neutraal gebouw

Recycling: spandoektassen

Intelligent gebouw met gebouw-beheersysteem (GBS): lucht, licht en temperatuur worden met sensoren geregeld.

Waterbesparende maatregelen voor alle kranen, douches en toiletten (incl. waterloze urinoirs)

Social return: werkplekken voor mensen met minder kansen (Harrie Arendsen Foundation)

Tuinontwerp met respect voor inheemse vegetatie: insectenhotel, kruidentuin en honing

Het Twentse 'Naoberschap' (zoveel mogelijk afnemen bij de 'buren')

Fietsenstalling: dak met kruidentuin

Gebruik regenwater voor het doorspoelen van de toiletten en bijvullen wasstraat levert een besparing op van 400.000 liter kraanwater op jaarbasis

Laadpalen voor auto's, scooters en elektrische fietsen

Het gebouw is zon georiënteerd ontworpen, dus gratis licht en warmte

Sedumdak: isoleert (kou, warmte en geluid), bindt fijnstof en zorgt voor biodiversiteit

Wasstraat: per wasbeurt wordt 80% van het gebruikte water gerecycled wat een besparing oplevert van ca. 1.200.000 liter op jaarbasis

Materiaal gebruik

Al het toegepaste hout is FSC en of PEFC gecertificeerd

Gerecyclede bestrating Forz en olivijn (bindt CO₂)

Hergebruikt beton, minimale milieubelasting en CO₂-uitstoot

Keuze op basis van levenscyclus (LCA)

Gerecyclede materialen of te recyclen materialen, ecor glas/kunststof werkplaats

Zo veel mogelijk Cradle to Cradle (C2C) materialen

NIEUWBOUW HENGEL

CIRCULAIRE ECONOMIE ONDER ÉÉN DAK

Energiek Slangenbeek

Wie zijn wij

- Groener Hengelo is april 2016 opgericht als digitaal meldpunt voor duurzame burgerinitiatieven.
- Hieruit is Stichting Groener Hengelo ontstaan. Deze heeft als missie om groene ideeën en duurzame initiatieven om te zetten in daden!
- Burgerinitiatief Energiek Slangenbeek werd gezamenlijk project:
 - Energie coöperatie
 - Informatiecentrum
 - Educatie
 - Ecologische zone
- Energypitch 2016 Provincie Overijssel: “één van de meest innovatieve lokale energie initiatieven van 2016 in Overijssel”.

Waarom staan wij hier?

- Behalen klimaatdoelstellingen m.b.v. maatschappelijke participatie/burgerinitiatieven
- Een faciliterende en ondersteunende overheid is hierbij nodig!
- Onderlinge verbindingen (Provincie/gemeente/burgerinitiatieven) versterken elkaar en maken dat maatschappelijke initiatieven op gebied van energie en/of duurzaamheid en veel grotere kans van slagen hebben.
- Een lokale overheid moet flexibel zijn in zijn beleid en ruimte laten voor experimenteren.
- Nieuwe Energie ontstaat niet uit oude structuren.
- EnergieActieplan 'Nieuwe Energie Hengelo 2017-2021' spreekt een ambitie uit die hard nodig is.

www.groenerhengelo.nl

Thema-avond Duurzaamheid: 'Nieuwe Energie Hengelo 2017-2021' Energiek Slangenbeek

Tijdens het eerste deel van de avond zullen een aantal sprekers hun licht laten schijnen over het thema. Gerrit Maring van [Stichting Groener Hengelo](#) is één van de sprekers vanuit *de kijk van de inwoner: Energiecollectieven hebben de toekomst*.

Wie zijn wij

Groener Hengelo is april 2016 opgericht als digitaal meldpunt voor duurzame burgerinitiatieven. Dit vanuit het idee dat de gemeente Hengelo meer invulling moet geven aan het versterken van lokale groene ideeën en initiatieven. Hieruit is Stichting Groener Hengelo ontstaan: een flexibel samenwerkingsverband van mensen waarin elk individu een bijdrage wil en kan leveren aan de missie van de organisatie. Stichting Groener Hengelo heeft als missie om groene ideeën en duurzame initiatieven om te zetten in daden! Bovenal willen we als stichting inspireren!

Het project Energiek Slangenbeek

Stichting Groener Hengelo heeft het burgerinitiatief Energiek Slangenbeek bij de hand genomen en een gezamenlijk projectplan gemaakt. De directe aanleiding voor het projectplan leeft al enige tijd; namelijk dat niet elke woning (dak) in de wijk Slangenbeek geschikt is voor het plaatsen van zonnepanelen vanwege de ligging of de constructie. Daarnaast zijn er vele huurwoningen waarbij de verhuurder niet meewerkt aan de plaatsing van zonnepanelen. Door middel van de oprichting van een LDE-coöperatie (Lokale Duurzame Energie) op basis van de postcoderoos regeling, zouden enkele tientallen huishoudens in de wijk ook gebruik kunnen maken van zonne-energie door het plaatsen van zonnepanelen op het dak van het wijkcentrum en de naastgelegen sporthal.

Het totale project beoogt het creëren van een duurzame hotspot van, voor en door wijkbewoners, waarbij de slogan "ik krijg energie van mijn wijkcentrum" in letterlijke en figuurlijke zin ervaren wordt. Het wijkcentrum biedt naar onze mening een ideale locatie voor de opwekking van zonne-energie, een infocentrum over energiebesparing- en opwekking, educatie en kan tevens dienen als een ecologische zone (met een sedumdak, moestuindak en bijenkasten). Met ons project deden we mee aan de Energy Pitch 2016 van de provincie Overijssel waarbij we als één van de meest innovatieve energie-initiatieven zijn doorgedrongen tot de finale.

Hoe zetten we samen de schouders onder de lokale opgave van de energietransitie? Wat is nu echt belangrijk in de 'strategie van het doen'?

In de overtuiging van de initiatiefnemers kunnen de klimaatdoelstellingen alleen gerealiseerd worden d.m.v. een actieve participatie vanuit de maatschappij zelf, waarbij de overheid vooral ondersteunend en faciliterend optreedt. Wij zijn dan ook blij met het EnergieActieplan 'Nieuwe Energie Hengelo 2017-2021'. Er spreekt een ambitie uit die hard nodig is. Daarbij wordt er aansluiting gezocht bij de provinciale en landelijke overheid én wordt er nadrukkelijk gefocust op de lokale maatschappelijke initiatieven zelf. Deze onderlinge verbindingen versterken elkaar en maken dat maatschappelijke initiatieven op gebied van energie en/of duurzaamheid een veel grotere kans van slagen hebben. Het vergt wel een lokale overheid die (in ieder geval deels) buiten de eigen beleidscycli kan bewegen en dus ruimte laat voor experimenteren. Nieuwe Energie ontstaat niet uit oude structuren.

www.groenerhengelo.nl

[Promofilm Project Energiek Slangenbeek](#)

